

РЕЦЕНЗИЯ

**от проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн
относно конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“
в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.4. Обществено здраве,
специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“**

Национална спортна академия „Васил Левски“ в ДВ бр. 94 от 10.11.2023 г. обявява конкурс за „Доцент“ в направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“ за нуждите на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“ при НСА „В. Левски“. За участие в него единствен кандидат е гл. ас. д-р Мариана Маринова Ангелчева, доктор. Прегледът на документите ѝ установява, че са спазени всички изисквания на ЗНСНЗ за заемане на посочената длъжност.

Биографични данни

Д-р Ангелчева е родена през 1967 г. Завършва математическа гимназия и е приета във Висшия медицински институт гр. Плевен. След 6-годишно обучение тя се дипломира през 1991 г. като лекар с ОКС „Магистър“.

Кариерно развитие

Кандидатката започва работа през 1993 г. в Здравен център с практикуване на ирисова диагностика, физиотерапия, лечебно хранене и лечебен масаж.

В периода 1994-1997 г. провежда специализация към Медицински университет – София по физикална терапия и рехабилитация.

През 1999 г. се явява на конкурс в НСА „Васил Левски“ и заема академичната длъжност „асистент“.

В следващите години придобива квалификация като магистър по хомеопатична терапия (2002-2004) и професионална квалификация по здравен мениджмънт (2009-2010). Тези образователни програми позволяват на д-р Ангелчева да се оформи като изграден специалист в посочените медицински направления.

Професионалното ѝ развитие продължава като старши (2003-2013 г.) и главен асистент (2013 г. до сега) в катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“ на НСА „В. Левски“.

През 2014 г. кандидатката успешно защитава дисертация за присъждане на ОНС „Доктор“ на тема „Спортът като средство за социална адаптация при деца лишени от родителска грижа“, която е приета много положително от научната общност.

Д-р Ангелчева показва подчертан интерес към повишаване на своите компетенции, което намира израз в участието ѝ в 6 допълнителни курсове и обучителни програми по лазертерапия (2011 г.); нутрициология (2016 г.); аеробика, каланетика, стречинг (2001 г.); китайска лечебна гимнастика Чи-гун и масаж (1995 г.), медицинска и декоративна козметика (1993 г.); неврофизиология (1991 г.) с диплома за втора специалност.

В заключение – професионалното ѝ портфолио я характеризира като амбициозна и мотивирана творческа личност със стремеж за повишаване на научно-практическите си умения. Те ѝ позволяват участие в 3 научни проекта в по-късен етап.

Структура на хабилитационните материали

I. Научна работа

По темата на конкурса са представени 24 публикации, които включват 1 монография, 3 глави от колективен труд, 20 научни

статии, от които 4 са реферирани в световна база данни и 16 в списания с научно рецензирани и редактирани колективни томовете.

Кандидатката е първи автор в 13 публикации, втори в 5 и последващ – в 6. В научните колективи тя има изявено участие при разработване на проблемите.

Тематиката на научните трудове може условно да бъде систематизирана в следните главни направления:

- Приложение на СПА терапии в лечебния процес
- Адаптирана физическа активност
- Кинезитерапия в ред медицински направления
- Други

Експерименталните изследвания на авторката са в широк диапазон и върху разнообразен контингент. Основният акцент е приложението на СПА терапиите в лечебния процес, както и разработените кинезитерапевтични програми при занимания със здрави и болни индивиди.

Социално значима програма е приложението на фит-бол упражнения при жени в различни периоди на бременността. Те осигуряват добро здраве, нормалното развитие на плода, успешно подготвят организма на пациентките за раждане, както и по-бързото възстановяване в послеродовия период.

Бронхиалната астма е сериозен болестен проблем, който изисква комплексен подход на лечение. Авторски колектив под ръководството на д-р Ангелчева прилага примерни кинезитерапевтични комплекси в отделни лечебни курсове. Те са методически издържани, с особено изразено въздействие върху върховия експераторен дебит и здравния статус на болните деца.

Част от компетенциите на кинезитерапевтите е формиране на правилна телесна стойка. В детска и юношеска възраст тя е силно повлияна от ергономичното състояние на училищните мебели. В научно изследване е получена информация относно нивото на

основни антропометрични признаци и адекватността на оборудването. То рефлектира върху тях и съдейства за адекватно телодържане.

Особено внимание заслужава комплексната СПА програма приложена на жени с наднормено тегло, която включва диетичен и двигателен режим, антицелулитен и подводен душ масаж, релаксиращи техники, елементи на йога и пилатес метода. Резултатите показват не само редукция на теглото, но и повишаване нивото на психичното благополучие на участничките.

Подобен положителен резултат е регистриран след въздействието на йога занимания, приложени в Уелнес центровете.

Интерес за практиката представлява апробирането на нестандартни средства за здравно въздействие, един от които е антистресов масаж с цветните есенции на д-р Бах. Този метод дава обективна информация за по-задълбочена психофизическа релаксация и възможност за по-широко приложение на СПА комплексите.

Средствата на утвърдените СПА методики показват стремежа за апробиране на нови подходи за въздействие върху човешкото здраве. Такива са качествата на различните минерални води, масажни практики с използване на мед и пчелни продукти, както и китайски туина масаж. Всички те са насочени към разширяване на терапевтичните средства за подобряване на човешкото здраве.

Много голям интерес представлява задълбоченото изследване на ред характеристики в соматичното, психическо и двигателно развитие на деца лишени от родителски грижи и настанени в институционални заведения. Компетентен авторски колектив под ръководство на д-р Ангелчева определят здравния, двигателния и психически статус на този контингент, която информация касае цялото общество.

Резултатите установяват значително изоставане в соматичното развитие на децата в сравнение с общата популация. Част от изследвания контингент има извънкласни спортни занимания, които допринасят за самочувствието им и уменията за общуване. Установено е агресивно поведение при трениращите някои видове спорт.

Получената информация има своята значителна научно-практическа значимост.

Кандидатката участва в научен екип, изследващ състезатели по спортна стрелба с физически увреждания. Приложението на подходяща кинезитерапевтична програма води до намаляване на личностната тревожност, увеличение на психорезистентността и подобряване на емоционалния баланс. Подобен експеримент е особено подходящ за социализиране на увредени хора.

Интерес представляват публикациите, свързани с хомеопатичното лечение. Те дават възможност за подробна информация относно същността и организацията на алтернативни медицински практики, които разширяват терапевтичните програми.

Д-р Ангелчева участва в конкурса с монография относно съвременните СПА терапии, която изисква самостоятелен анализ. Тя е подходящо структурирана в 3 основни глави. Акцентът е върху приложението им и техните насоки като превенция на социалнозначими заболявания. В изданието наред с историческите и географски аспекти на СПА терапиите се обсъждат медицинските методи на лечение като климатолечение, водо, кало и балнеолечение, таласотерапия, различни видове масаж, апаратна физиотерапия и др.

В глава трета са представени основните насоки за осъществяване на съвременните лечебни програми. Те имат за цел преодоляване на здравни проблеми и неразположение чрез разработените методи за антистрес и релакс с антицелулитен ефект и редукция на теглото.

Позоваването на многобройни литературни източници и целенасочен анализ на резултатите дават възможност на авторката да обоснове научно тенденциите на развитие в тази особено актуална за човешкото здраве научно-практическа област.

Д-р Ангелчева е участвала в разработването на 3 научни проекта. Нейните резултати са цитирани в 25 публикации. Тя има над 50 участия в национални и международни форуми.

II. Учебна работа

Основната част от дейността на кандидатката е нейната преподавателска дейност в 9 различни учебни дисциплини. Хорариумът ѝ е от лекции, упражнения, практически занимания със студенти са осъществени с бакалаври и магистри.

Допълнителната ѝ учебна заетост е главно от участие в изпити, проверка на контролни разработки и консултации.

Тя е била научен ръководител на двама студенти от ОКС „Магистър“.

Съобразно справката от учебния отдел на НСА „В. Левски“ тя има 394 ч. наднормена заетост през изтеклата учебна година, която подлежи на хонорироване.

Заклучение

Единственият кандидат за академичната длъжност доцент е гл. ас. д-р Мариана Ангелчева, доктор. Тя притежава категорични преподавателски и научни достойнства и голяма учебна компетентност. В продължение на 30 години се е наложила като много добър мотивиран специалист, уважаван от всички студенти и преподаватели. Разностранный ѝ интереси я изграждат като амбициозна и творческа личност с амбиция за професионално усъвършенстване.

Въз основа на професионалното ми мнение предлагам на Уважаемото научно жури да удостои гл. ас. д-р Мариана Маринова Ангелчева, доктор с академичната длъжност „Доцент“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“, за която тя притежава всички необходими достойнства.

Дата:

09.02.2024 г.

Рецензент:.....

проф. д-р Мария Тотева, дмн

R E V I E W

**by Prof. Dr. Maria Vasileva Toteva, MD
on the competition for occupying the academic position of “Associate
Professor” in Professional field 7. Healthcare and sports, professional
direction 7.4. Public Health, specialty "Physical and Rehabilitation
Medicine"**

A competition for an academic position of “Associate Professor” in the professional field 7.4. Public Health, specialty "Physical and Rehabilitation Medicine" for the needs of the "Kinesitherapy and rehabilitation" department at the National Sports Academy "V. Levski" has been announced in State Gazette, issue 94 of 10.11.2023 by National Sports Academy "Vassil Levski". Only one candidate – Chief assistant Dr. Mariana Marinova Angelcheva, PhD– has applied and is taking part in the competition. The review of her documents establishes that all the requirements of the act on development of the academic staff in the republic of Bulgaria for occupying the specified position have been met.

Biographical data

Dr. Angelcheva was born in 1967. She graduated from a mathematics high school and was admitted to the Higher Medical Institute in the city of Pleven. After 6 years of study, she graduated in 1991 as a doctor with a Master's degree.

Career development

The candidate started working in 1993 in a Health Center practicing iris diagnostics, physiotherapy, therapeutic nutrition as well as therapeutic massage.

In the period 1994-1997, she specialized in physical therapy and rehabilitation at the Medical University - Sofia.

In 1999, she took part in a competition at the "Vassil Levski" National Sports Academy and held the academic position of "Assistant".

In the following years, she acquired a master's degree in homeopathic therapy (2002-2004) and a professional qualification in health management (2009-2010). These educational programmes allow Dr. Angelcheva to become a well-established specialist in the indicated medical fields.

Her professional development continues as an assistant (2003-2013) and chief assistant (2013 to present) in the Department of Kinesitherapy and Rehabilitation of the National Sports Academy "V. Levski".

In 2014, the candidate successfully defended a dissertation for the award of the "doctoral degree" on the topic "Sport as a means of social adaptation in children deprived of parental care", which was very positively welcomed by the scientific community.

Dr. Angelcheva shows a strong interest in increasing her competences, which finds expression in her participation in 6 additional courses and training programs in laser therapy (2011); nutrition (2016); aerobics, calanetics, stretching (2001); Chinese medical gymnastics Qi-gong and massage (1995), medical and decorative cosmetics (1993); in neurophysiology (1991) with a second major.

In conclusion – her professional portfolio characterizes her as an ambitious and motivated creative person with a desire to increase her scientific and practical skills. They allow her to participate in 3 scientific projects at a later stage.

Structure of habilitation documents

I. Scientific work

24 publications, including 1 monograph, 3 chapters of a collective work, 20 scientific articles, of which 4 are referenced in a global database and 16 in journals with scientifically reviewed and edited collective volumes are presented in line with the topic of the competition,

The candidate is first author of 13 publications, second in 5 and subsequent - in 6. She has a prominent participation in developing the problems in the scientific collectives.

The topic of the scientific works can be conditionally systematized in the following main directions:

- Application of SPA therapies in the healing process
- Adapted physical activity
- Kinesitherapy in a number of medical directions
- Others

The author's experimental studies are in a wide range and based on a diverse contingent. The main emphasis is the application of SPA therapies in the healing process, as well as the developed kinesitherapeutic programs for activities with healthy and sick individuals.

A socially significant program is the application of fit-ball exercises to women in different periods of pregnancy. They ensure good health, the normal development of the fetus, successfully prepare the patient's body for childbirth, as well as faster recovery in the postpartum period.

Bronchial asthma is a serious disease problem that requires a complex treatment approach. A team of authors under the leadership of Dr. Angelcheva applies exemplary kinesitherapeutic complexes in individual treatment courses. They are methodically supported, with a particularly pronounced impact on the peak expiratory flow rate and the health status of sick children.

Part of the competencies of kinesitherapists is the formation of correct body posture. In childhood and adolescence, it is strongly influenced by the ergonomic condition of school furniture. In a scientific study, information was obtained regarding the level of basic anthropometric signs and the adequacy of the equipment. It reflects on them and contributes to adequate body posture.

Special attention deserves the complex SPA program applied to overweight females, which includes a diet and exercise regime, anti-

cellulite and underwater shower massage, relaxing techniques, elements of yoga and the Pilates method. The results show not only a reduction in weight, but also an increase in the level of mental well-being of the participants.

A similar positive result was registered after the impact of yoga classes applied in the Wellness Centers.

An interest in the practice is the testing of non-standard means for health effects, one of which is an anti-stress massage with the color essences of Dr. Bach. This method provides objective information for deeper psychophysical relaxation and the possibility of a wider application of SPA complexes.

The means of established SPA methods show the desire to test novel approaches for impacting human health. Such are the qualities of various mineral waters, massage practices using honey and bee products, as well as Chinese tuina massage. All of them are aimed at expanding therapeutics to improve human health.

Very great interest is represented by the in-depth study of a number of characteristics in the somatic, mental and motor development of children deprived of parental care and housed in institutional facilities. A competent team of authors under the leadership of Dr. Angelcheva determine the health, motor and mental status of this contingent, which information concerns the entire society.

The results found a significant lag in the somatic development of children compared to the general population. Part of the studied contingent has extracurricular sports activities that contribute to their self-esteem and communication skills. Aggressive behavior has been found in those practicing certain types of sports.

The obtained information has its significant scientific and practical importance.

The candidate participates in a scientific team investigating sports shooting competitors with physical disabilities. The application of an

appropriate kinesitherapeutic program leads to a decrease in personal anxiety, an increase in psychoresistance and an improvement in emotional balance. Such an experiment is particularly suitable for socializing disabled people.

Publications related to homeopathic treatment are of particular interest. They enable detailed information on the nature and organization of alternative medical practices that expand therapeutic programs.

Dr. Angelcheva participated in the competition with a monograph on modern SPA therapies, which requires an independent analysis. It is appropriately structured into 3 main chapters. The emphasis is focused on their application and their guidelines as prevention of socially significant diseases. In addition to the historical and geographical aspects of SPA therapies, the publication discusses medical treatment methods such as climate therapy, water, mud therapy and balneotherapy, thalassotherapy, various types of massage, apparatus physiotherapy, etc.

Chapter three presents the main guidelines for the implementation of modern treatment programs. They aim to overcome health problems and malaise through the developed anti-stress and relaxation methods with an anti-cellulite effect and weight reduction.

The reference to numerous literary sources and targeted analysis of the results enable the author to scientifically substantiate the development trends in this scientific-practical area, which is particularly relevant for human health.

Dr. Angelcheva participated in the development of 3 scientific projects. Her results have been cited in 25 publications. She has over 50 participations in national and international forums.

II. Academic work

The main part of the candidate's activity is her teaching activity in 9 different academic disciplines. Her horary consists of lectures, exercises,

practical activities with students are carried out with bachelors and masters.

Her extra academic employment is mainly from taking part in exams, checking test papers and consulting.

She was the supervisor of two students for completing their Master degrees.

According to the reference from the educational department of the National Sports Academy "V. Levski" she had 394 hours of overtime during the past school year, which is subject to part-time work.

Conclusion

The only candidate for the academic position of "Associate Professor" is ch. assistant Dr. Mariana Angelcheva, Ph.D. She has definite teaching and scientific merits and great teaching competence. For 30 years, she has established herself as a very good motivated specialist, respected by all students and academics. Her diverse interests make her an ambitious and creative person with an ambition for professional improvement.

Based on my professional opinion, I propose to the Honorable Scientific Jury to award Ch.assistant Dr. Mariana Marinova Angelcheva, Ph.D., with the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 7. Health care and sports, professional direction 7.4. Public Health, specialty in Physical and Rehabilitation Medicine, that she possesses all the necessary merits for.

SOFIA

09.02.2024

Reviewer:.....

Prof. Dr. Maria Vasileva Toteva, MD